

disse intentioner mere bredt – hvor der kan blive behov for, at også Folketinget hjælper undervisningsministeren med at skaffe de nødvendige midler, hvis det viser sig, at det ikke er muligt inden for de gældende rammer at realisere et så godt perspektiv i uddannelsen.

Hr. Bruno Jerup rejste spørgsmålet om normering, som jo er et kommunalt anliggende. Men i de få tilfælde, hvor der er tale om, at studerende med et handicap skal ud i praktik og i stedet for løn modtage Statens Uddannelsesyddelse, forestiller jeg mig ikke at de skal tælles med i normeringen. Det tror jeg – selv om jeg ikke har undersøgt det – at jeg vil kunne svare forholdsvis sikkert på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 28: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Skolevejledning, hjemmel til at fastsætte særlige kvalifikationskrav samt ændrede betalingsregler for skolefritidsordningen).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 26/10 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anne-Marie Meldgaard (S):

Socialdemokratiet støtter det foreliggende lovforslag. Vi er helt enige i behovet for en god skolevejledning. Det er helt afgørende for skoleelevernes overgang fra folkeskolen til ungdomsuddannelser, at der gives den bedst mulige vejledning.

Der er fortsat alt for mange unge mennesker, som ikke kommer i gang med en kompetencegivende uddannelse, og det må vi søge at råde bod på bl.a. ved at sikre kvaliteten i skolevejledningsfunktionen, som dette lovforslag lægger op til.

Med lovforslaget bliver det fastslået, at skolevejledningsordningen fortsat er en del af skolens virksomhed, hvilket vi finder er vigtigt, og desuden gives ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om supplerende kvalifikationskrav til skolevejledere. Det kan vi fuldt ud støtte.

Lovforslagets del vedrørende betalingsregler for skolefritidsordninger, som vi også støtter, indebærer ingen realitetsændringer, men er en forenkling, så en eventuel misforståelse undgås vedrørende betalingsdelen.

Derfor tilslutning til forslaget i sin helhed.

Anders Mølgaard (V):

I Venstre lægger vi afgørende vægt på, at skolevejledningen også i fremtiden er præget af kompetence og professionalisme. Venstre vil aldrig acceptere, at vejledning af vore unge, som jo er vort lands vigtigste råstof, får et skær af venstrehåndsarbejde.

Meget står på spil her. For hvert enkelt ungt menneske drejer det sig om valg af arbejdsliv, hvilket jo spiller en central rolle for den samlede livskvalitet. Et så dynamisk arbejdsmarked som det danske stiller også krav om dybtgående og alsidig viden hos skolevejlederen og skolevejledningen. Hvis vi slækker på ambitionsniveauet her, risikerer vi, at mange unge mere eller mindre bevidstløst bare følger hovedstrømmen simpelt hen på grund af manglende basal viden om den brede vifte af uddannelsesmuligheder, der faktisk findes. Og det må ikke ske.

Venstre er derfor af den opfattelse, at både de unge, arbejdsmarkedet og samfundet som helhed er bedst tjent med, at skolevejlederen også i fremtiden er den faglige nøgleperson med den nødvendige kompetence inden for uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsområdet.

Dansk Arbejdsgiverforening har som bekendt netop i dag offentliggjort en omfattende undersøgelse af skolevejledersituationen i 207 ud af 275 kommuner. Desværre dokumenterer undersøgelsen som bekendt, at 20 pct. af vore kommuner har nedprioriteret skolevejledningen, siden cirkulæret fra 1976 bortfaldt her i sommer. Det er mindst talt en uheldig udvikling, og den bør efter vores mening imødegås.

Derfor kan Venstre generelt tilslutte sig forslaget. Det bør tilstræbes, at flest mulige skoler har en skolevejleder, men naturligvis bør der være en vis fleksibilitet i forhold til skoler i vore mindre lokalsamfund.

Også punkt 2 i lovforslaget er præget af sund fornuft. Det er naturligvis relevant at opstille specifikke kvalifikationskrav til f.eks. en svømmelærer og en skolevejleder som omtalt før, men det må ikke udvikle sig til en generel rut-schebane med omsiggribende uddannelsesinfl-tion.

Alt i alt stiller vi os altså i Venstre positivt til lovforslaget.

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti er også positivt indstillet.

Nu har vi folkeskoleloven oppe til en ændring, og man havde jo lyst til at tage rigtig fat på den. Det Konservative Folkeparti var ikke med i forliget omkring folkeskolen, men lad det nu ligge i denne omgang. Det kommer op senere.

Den vigtigste del af forslaget er helt klart spørgsmålet om skolevejledning. Det skal jo ikke bare være oplysning, det skal også være noget med en holdning, og derfor er det vigtigt, at vi har nogle skolevejledere, som ikke bare har en baggrund i skolen og i seminariet, men allerhelst, at de har den direkte og praktiske kontakt til det private erhvervsliv, sådan at de kender vilkårene derude, og sådan at de ikke automatisk, eller fordi det er meget naturligt, bare siger: Vejen frem er op gennem gymnasiet. Der er andre ungdomsuddannelser, som peger frem, og som kan give et godt arbejdsliv og et godt liv i det hele taget.

Også jeg vil hæfte mig ved den undersøgelse, der netop i dag er lagt frem fra Dansk Arbejdsgiverforening omkring dette forhold, og som viser, »at der i dette skoleår er sket nedskæringer af skolevejledernes timetal i hver femte kommune, at en tredjedel af nedskæringerne ikke er begrundet i et faldende elevtal, men er direkte nedskæringer, at klasselæreren har fået eller forventes at få flere vejlederopgaver i næsten en tredjedel af kommunerne, og at det i hver fjerde kommune er op til skoleinspektøren at fastsætte tid til skolevejlederen.« Det fremgår også af undersøgelsen fra Dansk Arbejdsgiverforening, at netop i de kommuner, hvor man har valgt den model, at det er skoleinspektøren, som har ansvaret for skolevejledningen, er dér, hvor den store del af nedskæringerne er sket.

Det Konservative Folkeparti finder det vigtigt, at det tydeligt fremgår af lovforslaget, at der som hovedregel bør fastholdes en skolevejleder på den enkelte skole, og ikke, at der blot er en skolevejlederfunktion, som man risikerer kun varetages af klasselæreren. Der kan dog i lokalsamfundene være så små skoler, at en samdrift er fornuftig.

Med hensyn til ansatte på en skole med specielle opgaver, f.eks. svømmelærere, skolevejledere osv., skal der så nu, har jeg forstået, fra centralt hold stilles nogle kvalifikationskrav, og jeg synes da i den forbindelse, det kunne være interessant at vide, hvad man siger til det ude i kommunerne; men det kan vi eventuelt få svar på i forbindelse med udvalgsarbejdet.

I den tredje del af forslaget, spørgsmålet om ændrede betalingsregler for skolefritidsordningen, hvor man vil ligestille folkeskoleloven med sociallovgivningen med hensyn til søskendemoderation og fripladser, står der, at det ikke skulle indebære nogen realitetsændring, og så forstår jeg ikke rigtig, hvorfor vi skal bruge tid på det.

Men jeg har lyst til at sige i forbindelse med søskendemoderationen, at dette, at allerede barn nr. 2 – er det 200 kr. om måneden, det koster i en institution? – er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse for lukrativt. Det er for lukrativt for flerbørnsfamilierne med småbørn, og det skaber et unødigt pres på institutionerne og gør, at man måske holder børnene dér længere, end man ville, hvis man selv bar omkostningerne.

Og så er det jo vigtigt – og det gælder alle tre dele af forslaget – at kommunerne har så frie hænder som muligt, og derfor vil vi under udvalgsarbejdet spørge om, hvordan kommunerne stiller sig, ikke bare når det drejer sig om kvalifikationskrav, men også omkring skolevejledningen og om de ændrede betalingsregler.

Vi er positivt indstillet over for forslaget, men vil dog lige stille det spørgsmål, hvordan det ligger med de økonomiske konsekvenser af dette lovforslag, om det kan holdes udgiftsneutralt.

Anne Baastrup (SF):

Virkeligheden har vist, at kommunerne altså ikke helt kan klare den, hvis det er sådan, at de ikke har et overordnet regelsæt. Hr. Frank Dahlgaard påviste lige før, at hvis det er sådan, at kommunerne ikke i loven eller i et cirkulære har en forpligtelse til at varetage skolevejledning på et ordentligt niveau, så er vi nødsaget til at gribe ind.

Det er én måde, man i hvert fald kan se på det på. Derfor kan vi ikke fra SF's side støtte, at man helt åbner op og overlader det til kommunerne, heller ikke for så vidt angår kvalitetskravene. Som forældre sætter man pris på, at børnene rent faktisk kan reddes af lærerne, når de modtager svømmeundervisning, således at lærerne rent faktisk opfylder kravene til svømmeundervisning, og jeg mener nu nok, at vi skal have nogle centrale krav dér.

Som undervisningsministeren formentlig så kan forstå, støtter vi forslaget både om at fastsætte en præcisering i loven af, at skolevejledningen er en kommunal forpligtelse, og ligeledes, at man fastsætter en bemyndigelse til ministeren om, at han hen ad vejen kan fastsætte krav til kvalifikationerne hos de lærere, der har brug for det. Vi lægger her vægt på, at det er almindelig læreruddannelse, for at man ikke herved fralægger sig den forpligtelse, der ligger i at opfylde de generelle kvalifikationskrav via en seminarieuddannelse eller andre godkendte uddannelser.

Endelig mener vi, under forudsætning af at det ikke er en realitetsændring, at man skal overføre betalingsreglerne for skolefritidsordning til bistandsloven.

Mogens Christensen (FP):

Fremskridtspartiet er enig i, at der er et stadig stigende behov for en velkvalificeret rådgivning af børn og unge for at give dem det bedste grundlag for deres valg enten af den kommende uddannelse eller af det kommende erhverv.

Formålet med loven er at fastslå, at det kommer til at ligge i folkeskoleloven, at det fortsat er en del af skolens virksomhed at etablere en skolevejlederordning, og at det er hensigten at videreføre rammerne for den eksisterende ordning, således at den, der forestår skolevejlederordningen, samordner aktiviteterne, der vedrører undervisning og det obligatoriske emneuddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsordninger.

Fremskridtspartiet mener, at det er positivt, at skolevejledningsordningen kan indrettes på forskellige måder, således at de mindre skoler i lokalsamfundene ikke bliver så hårdt belastet, men har mulighed for at etablere en fælles skolevejledningsordning, således at den dækker flere af de mindre skoler i lokalområderne.

Til nr. 2, hvor det foreslås at bemyndige ministeren til - i det omfang der viser sig behov herfor - at kunne fastsætte nærmere regler for sup-

plerende kvalifikationskrav til personer, der skal varetage særlige opgaver: Vi mener, at det selvfølgelig er udmærket, at der kan stilles særlige kvalifikationskrav til underviseren. Fremskridtspartiet mener også, at det ikke nødvendigvis behøver at være pædagogisk uddannede, der forestår undervisningen, men gerne nogle, der har erhvervsmæssige kvalifikationer.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til ministeren: Hvordan vil ministeren sikre, at kommunerne ikke får øgede udgifter, når og hvis ministeren benytter sig af sin ret til at stille særlige kvalifikationskrav til underviserne? Det er jo kun i 1994, der er afsat midler på finansloven. Så hvordan vil ministeren sikre, at kommunerne ikke får øgede udgifter, hvis han stiller større krav?

Ændringsforslag nr. 3 om betalingsreglerne for SFO-ordningen, hvor bestemmelserne om søskendemoderation og fripladser foreslås udtaget af loven og for fremtiden skal fremgå af den af Socialministeriet udstedte bekendtgørelse om betaling for ophold i dagtilbud for børn og unge, betragter Fremskridtspartiet som rent teknisk, og vi støtter derfor, at bestemmelserne bliver udtaget af loven.

Fremskridtspartiet ser frem til forhandlinger omkring lovforslaget i udvalget, og vi støtter generelt forslaget.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Desværre er der stadig alt for mange unge, som ender uden en ungdomsuddannelse eller uden erhvervsuddannelse.

For Det Radikale Venstre er det ovenud vigtigt, at vi får rettet op på det problem. Vi kan ikke være bekendt, at vore unge ikke kvalificeres til fremtidens samfund, et samfund, som vi ved vil stille stigende krav til vores uddannelsesniveau.

For at motivere så mange unge som muligt til uddannelse er det meget nødvendigt, at vejledningsordningerne fungerer, således at der er nogle, som de unge kan rådføre sig med. Derfor skal vejledningen selvfølgelig starte i folkeskolen, og Det Radikale Venstre kan kun se positivt på, at undervisningsministeren nu ønsker at tage endnu et skridt til at sikre og udvikle kvaliteten i folkeskolens skolevejlederfunktion.

Vi er også enige i, at det i visse sammenhænge kan være hensigtsmæssigt, at undervisningsministeren fastsætter særlige kvalifikationskrav til de personalegrupper, som varetager særlige funktioner inden for folkeskoleområdet, f.eks. skolevejledere og skolebibliotekarer.

Den tredje ændring i lovforslaget er for mig at se af rent teknisk karakter. Selvfølgelig er det hensigtsmæssigt med en parallelisering af folkeskolelov og lov om social bistand, for så vidt angår betalingsregler for skolefritidsordningerne.

Bruno Jerup (EL):

Enhedslisten støtter også lovforslaget.

De to første punkter omkring skolevejledningen, hvor det er sådan, at man går ind og opstiller kvalitetskrav eller en forbedring af dem, synes jeg er gode. De bemærkninger, som andre tidligere har været inde på, om at der har været nedskæringer på området, således at det blev lagt over på klasselæreren, er jo et argument for, at det punkt er o.k.

Punktet om kvalifikationer til særlige opgaver, er vi også enige i, er en god ting. Det er urimeligt, at man f.eks. kan komme ud for, at svømmelærere i folkeskolen ikke selv kan svømme. Det kender jeg et eksempel på, og det synes jeg, er ikke acceptabelt.

Det sidste punkt er jeg lidt mere i tvivl om. Det er måske, som nogen siger, en teknisk ændring. Jeg synes ikke altid, det er en god idé at fjerne noget, der er lovstof, og i stedet gøre det til bekendtgørelsesstof. Det kommer lidt an på, om det indeholder nogle forringelser. Det gør det muligvis ikke, men det er lidt sværere at svare på, for nu forsvinder det jo ud af lovgivningen, og vi kan så ikke se, hvad der derefter sker.

Men samlet set støtter Enhedslisten lovforslaget.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg mener, jeg kan tillade mig at konstatere, at det efter nu tre lovforslags behandling har været en god dag for vore børn og unge og for vore studerende i den forstand, at her har stort set alle Folketingets partier sluttet op om indholdet, som jo netop også sikrer forbedringer, kvalitetsforbedringer, på en række områder. Det takker jeg for, og det gælder jo også det lovforslag, der er fremsat her.

Jeg synes, der er fremkommet meget væsentlige og stærke synspunkter om vejledningens betydning, som jeg ganske deler. Det er utrolig vigtigt, at vi giver også vore unge de bedst mulige betingelser for, som det blev sagt af en ordfører, at kunne vælge rigtigt, når det gælder deres voksentilværelse, deres arbejdsliv.

Jeg kan sige, at det er Undervisningsministeriets hensigt generelt at styrke vejledningssiden

på alle niveauer. Det har selvfølgelig betydning – og det er vigtigst – for den enkelte uddannelses- og arbejdssøgende, men det har også betydning for samfundet i den forstand, at man kan vælge rigtigt første gang, så er der også ressourcer at spare. Jeg mener, at vi i alle henseender kan være tjent med at have en god vejledning, som det også så godt og stærkt er understreget af alle ordførerne.

Når det gælder kvalifikationskravene på specielle områder inden for folkeskolens område, kan jeg sige, at det er der for så vidt ikke noget nyt i; vi har bare ønsket at præcisere, at for at fastholde kvaliteten, sikkerheden og tilsynet må det være rigtigt på specielle områder, som det er angivet i lovforslaget, at man stiller krav ud over, hvad læreruddannelsen umiddelbart fører frem til, og som man kan varetage med den grunduddannelse, man har.

Jeg mener altså, at vi med dette lovforslag ikke påfører kommunerne nye udgifter, idet det er opgaver, som kommunerne hele tiden har skullet varetage ud fra de gode og stærke synspunkter, som er fremkommet her i dag.

Jeg deler helt den betænkelighed, der er ved udviklingen i skolevejledningen i nogle kommuner, ved nogle skoler, som det er kommet til udtryk i dag ved offentliggørelsen af undersøgelsen fra Dansk Arbejdsgiverforening. Det er absolut betænkeligt i betragtning af den betydning, vi i øvrigt også her i Folketinget tillægger vejledningen.

Af det, jeg har hørt her i dag, ser jeg frem til et hurtigt udvalgsarbejde, og jeg takker for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.51.

Mødet genoptaget kl. 13.00.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 23: Forslag til lov om ændring af lov om godskørsel.

Af trafikministeren (Jan Trøjborg).
(Fremsat 26/10 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sonja Mikkelsen (S):

Dette lovforslag er lille, men ikke mindre væsentligt for vognmandserhvervet og for dem, der virker i vognmandserhvervet, uanset om det er vognmændene eller chaufførerne, vi taler om. På Socialdemokratiets vegne skal jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse, og at vi giver det en hurtig behandling igennem udvalget.

Forslaget indebærer en skærpelse af håndhævelsen af loven. Det betyder, at politiet får hjemmel til at tilbageholde et motorkøretøj, der udfører godskørsel for fremmed regning uden tilladelse. Det giver også politiet hjemmel til at ransage køretøjer for at konstatere, om der er tale om ulovlig kørsel, men det skal siges i den forbindelse, at ejeren eller føreren af køretøjet får mulighed for at få prøvet den afgørelse, som politiet træffer, for domstolene.

Der bliver også mulighed for, at politiet kan konfiskere et køretøj, men det er selvfølgelig kun i tilfælde, hvor der er sket nogle grove overtrædelser eller det er et gentagelses tilfælde. Man må vel sige, at det er det, man griber til i yderste nød, hvis man ikke kan få et menneske til ellers at overholde loven.

Der er også nogle andre ændringer, nogle småting. Det ene drejer sig om, at man konstaterer, at betalingsstandsning også kan føre til rekonstruktion af et selskab. Det ved vi jo godt det kan, men det har altså betydning for, hvordan en tilladelse behandles. Endelig bliver Vejtransportrådets medlemsantal udvidet fra 7 til 8. Det er noget, der ensidigt tilgodeser arbejdsgiverne, og det accepterer vi at man gør i det tilfælde,

fordi man så også kan tilgodese eksportvognmændene, som har nogle særlige vilkår at arbejde under.

De skærpede håndhævelser vil fremme en lige konkurrence på lovlige vilkår i erhvervet, og det er vi tilfredse med. Det betyder nemlig, at man vil sikre ordnede løn- og arbejdsvilkår og også sørge for, at arbejdet udføres på en både fagligt og økonomisk forsvarlig måde. Det kan erhvervslivet som helhed, de, der bruger vognmandserhvervet som transportører, være yderst tilfredse med. Så derfor en anbefaling af lovforslagets hurtige vedtagelse.

Erik Jacobsen (V):

Venstre finder generelt, at forslaget rummer en række positive elementer, og vi lægger i denne forbindelse vægt på, at strammingerne af godskørselsloven sker på en sådan måde, at retssikkerheden ikke tilsidesættes.

Til det, at ændringerne bidrager til at sikre den frie konkurrence og lige vilkår inden for godstransport ad landeveje, at ændringerne harmonerer med EU-vismandsrapporten fra juni 1994, undersøgelsesudvalgets rapport om landevejstransporten i det indre marked, samt at ændringerne er forhandlet med de berørte organisationer, og til lovforslagets enkelte punkter har vi følgende bemærkninger:

Forslagets nr. 1 og 2: Vi finder ændringerne relevante, når det som i det fremsatte forslag kan sikre repræsentation fra transportbranchen, samtidig med at tyngdepunktet i Vejtransportrådet mellem transportkøbere og -udøvere ikke forrykkes.

Til forslagens nr. 3: Vi finder det både rigtigt og naturligt, at vognmandserhvervet bliver lige-stillet med de øvrige erhverv i forhold til betalingsstandsningens instituttets intentioner.

Og til forslagens nr. 4-6: Venstre kan tilslutte sig de foreslåede stramminger, under forudsætning af at den kontrollerende myndighed, dvs. politiet, har den fornødne mulighed for på kontroldisputtet, uanset hvornår dette måtte være, objektivt at kunne konstatere, om det fornødne tilladelsesgrundlag er til stede.

Det vil derfor for Venstres vedkommende være en forudsætning, at politiet får en direkte adgang til Færdselsstyrelsens edb-register, på tilsvarende vis som politiet har til Centralregisteret for Motorkøretøjer. Kun derved kan man sikre, at der ikke tilbageholdes køretøjer alene på grund af en eventuelt glemt tilladelse med de deraf følgende ofte alvorlige konsekvenser for vognmand og transportkøber.